

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 752/2542

บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ อินเตอร์เครดิต แอนด์ ทรัสต์ จำกัด ใจทก นางสาว กำไล ทิพย์ ชัย วงศ์ กับพวกจำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 198, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา
179, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 14, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันค้ำประกันหนี้ ที่เข้าชื่อในสภาพใช้การได้ดีแก่โจทก์
หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยเป็นการกำหนดให้จำเลยทั้งสองทำ
การชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช้การอันมีกำหนด ฟังกระทำเพื่อชำระหนี้มี
หลายอย่างอันจำเลยทั้งสองจะพึงเลือก ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 198
ดังนั้นหนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้ที่จำเลยทั้งสองจะต้องกระทำก่อน จึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่
เข้าชื่อคืน อันแสดงว่าโจทก์ยังคง มีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เข้าชื่อและมีสิทธิติดตามเอาคืน จำเลย
ทั้งสองมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์ที่เข้าชื่อในสภาพใช้การได้ดีหากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน เมื่อ
รถยนต์ที่เข้าชื่อยังมีอยู่ และโจทก์สามารถบังคับให้จำเลยทั้งสองคืนรถยนต์ที่เข้าชื่อได้ จึงไม่
แน่นอนว่าหนี้ที่จะบังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ ที่เข้าชื่อจะมีหรือไม่ หนี้ตาม
คำพิพากษาส่วนนี้จึงเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แม้ข้อนำสืบของโจทก์จะมีเหตุ
ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม แต่การที่ศาลจะพิพากษาให้ จำเลย
ทั้งสองล้มละลาย จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทั้งสามข้อ ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 9 มิใช่ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวเท่านั้น เมื่อหนี้ตาม คำพิพากษา
ส่วนที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท และหนี้ตามคำพิพากษาส่วน
อื่นไม่อาจกำหนด จำนวนได้โดยแน่นอน โจทก์จึงฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลาย ในหนี้ตาม
คำพิพากษาดังกล่าวไม่ได้ การที่โจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องนั้น ต้อง
เสียค่าขึ้นศาลสำหรับค่าฟ้องอุทธรณ์ 50 บาท ตาม พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 179(1)
ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 200 บาท ไม่ถูกต้อง ต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เรียกเก็บ
เกินมาให้แก่โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยทั้งสอง
ล้มละลายจำเลยทั้งสองไม่ยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาแผนกคดี
ล้มละลายวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่าจำเลยทั้งสองเป็นหนี้โจทก์ตาม
คำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแพ่งคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 24879/2535ซึ่งพิพากษาให้จำเลย
ทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 40,500 บาทและร่วมกันค้ำประกันหนี้ที่เข้าชื่อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี
แก่โจทก์หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับ
แต่วันฟ้องจนกว่าจะส่งมอบรถยนต์คืนหรือใช้ราคาแทนกับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้
ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์ มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่าโจทก์ฟ้อง
ขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า แม้หนี้ที่โจทก์ฟ้อง

ขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายเป็นหนี้ตามคำพิพากษาถึงที่สุดอันมีผลผูกพันคู่ความในผลของคำพิพากษานั้นก็ตาม แต่การพิจารณาคดีล้มละลาย พระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 14 กำหนดให้ศาลต้องพิจารณาเอาความจริงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 หรือมาตรา 10 จึงเห็นสมควรพิจารณาเสียก่อนว่า หนี้ตามคำพิพากษาที่โจทก์นำมาฟ้องจำเลยทั้งสองมีจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 บาท และหนี้้นนี้อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 9(2) และ (3) ในประเด็นดังกล่าวศาลฎีกาเห็นว่า หนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 40,500 บาท แก่โจทก์ ถือได้ว่าเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แต่หนี้ส่วนนี้แม้จะรวมกับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอีก 6,967.50 บาท ที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยทั้งสองชดใช้แก่โจทก์ก็ยังมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท สำหรับหนี้ตามคำพิพากษา ส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดีแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย เป็นการกำหนดให้จำเลยทั้งสองกระทำการชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช่การอันมีกำหนดถึงกระทำการเพื่อชำระหนี้มีหลายอย่างอันจำเลยทั้งสองจะพึงเลือกได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 198 ดังนั้น หนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้ที่จำเลยทั้งสองจะต้องกระทำก่อนจึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน อันแสดงว่าโจทก์ยังคงมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่าซื้อและมีสิทธิติดตามเอาคืนจากจำเลยทั้งสองและจำเลยทั้งสองมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน แต่ทางนำสืบของโจทก์โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่า จำเลยทั้งสองไม่สามารถคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่โจทก์ได้ กลับปรากฏตามคำร้อง ของ จำเลยที่ 2 ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2540 ว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อดังกล่าว จำเลยที่ 2 กำลังให้ช่างซ่อมให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีและจะนำไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์กลางโจทก์ได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้โต้แย้งแต่ประการใดแสดงว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อยังมีอยู่และโจทก์สามารถบังคับให้จำเลยทั้งสองคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ ที่โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ได้ติดตามรถยนต์ที่เช่าซื้อแล้ว แต่ไม่พบและเชื่อว่าจำเลยทั้งสองได้จำหน่ายจ่ายโอนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่บุคคลอื่นไปแล้วเป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์เพ่งยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาโดยไม่ปรากฏในชั้นพิจารณา จึงมิใช่เป็นข้อที่ไต่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย เมื่อหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนยังอยู่ในสภาพที่อาจบังคับชำระหนี้กันได้จึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะบังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่ หนี้ตามคำพิพากษาส่วนนี้จึงเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แม้ข้อนำสืบของโจทก์จะมีเหตุให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตามแต่การที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลายจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทั้งสามข้อตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 9 มิใช่ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวเท่านั้นเมื่อหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท และหนี้ตามคำพิพากษาส่วนอื่นไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนโจทก์จึงฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวไม่ได้ ฎีกาโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 200 บาท ไม่ถูกต้อง โจทก์ควรเสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 50 บาทนั้นเห็นว่า โจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องโจทก์เป็นการอุทธรณ์คำพิพากษามาตามคำฟ้องขอให้ล้มละลาย ต้องเสียค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องอุทธรณ์ 50 บาท ตามพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ. 2483 มาตรา 179(1) ที่ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ 200 บาท ไม่ถูกต้อง ต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เรียกเก็บเกินมาให้แก่โจทก์"พิพากษายืน คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ที่เรียกเก็บเกินมา 150 บาท ให้

แก้จำเลยทั้งสอง

องค์คณะ

พิชัย เตโชพิทยากุล · สมปอง เสนเนียม · อภิศักดิ์ พรพชรวิภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/752/2542>